

ការគ្រប់គ្រងរុក្ខជាតិនៅដីខាងជើង

តើហាយអាយវីស៊ីតី (Biodiversity) ជាអ្វី?

ហាយអាយវីស៊ីតីដ៏មានន័យថាជីវៈចម្រុះគឺជាពាក្យកាត់មកពីពាក្យហាយអាយវីស៊ីតី (biological diversity)។

ជីវៈចម្រុះគឺជាធានាភាពនៃជីវិតគ្រប់រូបភាពរួមទាំងរុក្ខជាតិ សត្វមីក្រូសារពាងកាយ ហ្វូនីដេរ៉ូលីតូស៊ីត និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីដែលពួកវាបង្កើតឡើង។

វាជាផ្នែកមួយនៃកម្មវិធីគាំទ្រដល់ធម្មជាតិរបស់យើង។

ដីភាគខាងជើងមានទស្សនៈជាចម្រើនយ៉ាងរួមទាំងជនបទសិលាភ្នំ (sandstone country) ព្រៃបើក (open forests) តំបន់ព្រៃឈើវាលស្មៅ (grassy savanna woodland) ប្រព័ន្ធទន្លេ (river systems) ព្រៃវង់ទឹកភ្នំ (monsoon rainforest) ទំនាបលិចទឹកធំធេង (vast floodplains) ព្រៃក្រោងកាងចម្រុះ (diverse mangroves) សហគមន៍រុក្ខជាតិលើកំរាលខ្ពស់ (sandsheet health) ជួរតំបន់សង្កត់ (arid zone ranges) និងវាលលំហខ្ពស់ (sandy desert)។ បរិស្ថានទាំងនេះដល់ភាគច្រើនស្ថិតក្នុងស្ថានភាពធម្មជាតិដើមរបស់វាទៅឡើយ ឬទ្រុឌទ្រោមខ្លះៗ និងប្រព័ន្ធព័ត្តិសាស្ត្រ រុក្ខជាតិដុះតាមតំបន់ (flora) និងពពួកសត្វតាមតំបន់ (fauna)។ ការអភិរក្ស ជីវៈចម្រុះក្នុងទស្សនៈទាំងនេះទាមទារអោយមានការរក្សាទុក និងការគ្រប់គ្រងរុក្ខជាតិប្រកបដោយយុទ្ធសាស្ត្រ។

សារៈប្រយោជន៍របស់ជីវៈចម្រុះ

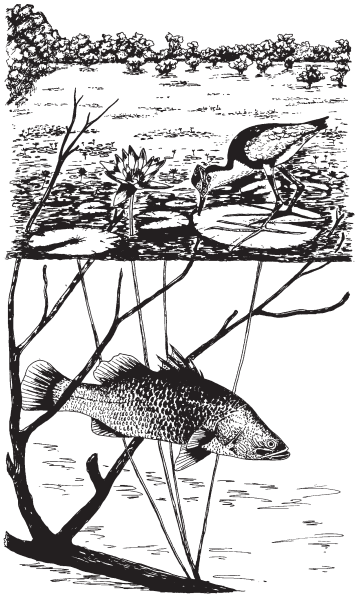
ជីវៈចម្រុះមានសារៈប្រយោជន៍ច្រើនណាស់រួមទាំងការរក្សាទុកប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និងទំនាក់ទំនងដែលផ្តល់ជាធុនសំរាប់ផលិតកម្មមកសិកម្មនិងវាលស្មៅ។ ជីវៈចម្រុះក៏ផ្តល់វត្ថុធាតុដើមសំរាប់ការផលិតផលក្នុងស្ថានភាពធម្មជាតិផងដែរ។

សត្វកំប្លុកស៊ីទឹកស្ករ (Sugar Gliders) ជាសត្វកំប្លុកដ៏ល្អដំណើរដល់ជនបទសិលាភ្នំដើមឈើខ្ពស់ ដែលមានប្រហោងហើយអាចរងការគំរាមកំហែងដោយការបំបែកព្រៃ។

លិតផលនាំចេញនិងផលិតផលសុខភាពកម្មជាច្រើន។ យើងពឹងផ្អែកលើជីវៈចម្រុះក្នុងគ្រប់ផ្នែកនៃជីវិតរបស់យើង៖

- សត្វស្នូលប ប្រជៀវនិងសត្វល្អិតម្តាយស្រូវក្រោយលំអង្កកាលលើតំណាំ ស្ទួនចុប្រា និងរុក្ខជាតិម្តាយស្រូវ
- អាហារនិងថ្នាំពេទ្យមានមកពីជីវៈចម្រុះ
- យើងដកដង្ហើមដោយស្រូបយកអុកស៊ីហ្សែនដែលផលិតដោយរុក្ខជាតិ
- រុក្ខជាតិស្រូបយកកាបូនឌីអុកស៊ីតដែលបង្កើតឡើងដោយការដុតប្រេងឥន្ធនៈហ្វូស៊ីល
- កណ្តចៀវនិងសារពាងកាយតូចៗផ្សេងទៀតជួយកែច្នៃជាថ្មីនូវសារធាតុចិញ្ចឹមនិងរុក្ខជាតិដី
- តំណាំត្រូវបានការពារពីសត្វល្អិតចង្កូរដោយសត្វស្នូលបនិងសត្វល្អិតដែលស្រវឹងរកចំណី
- រុក្ខជាតិផ្តល់មូលដ្ឋាននិងការការពារពីខ្យល់និងសំនឹកដោយទឹក
- រុក្ខជាតិរក្សាទឹកជាតិអំបិលអោយនៅក្នុងខ្លួនវា
- ប្រព័ន្ធធាតុបង្កើតស្រាវជ្រាវចេញចុះទឹកហើយផ្តល់ទីជំរកសំរាប់ត្រី និង
- សារពាងកាយក្នុងសមុទ្រសំអាតសារធាតុខ្មៅក្នុងសមុទ្រ

(តំបន់ដីស្រឡា ជនបទសិលាភ្នំដើមឈើ និងមូលដ្ឋានប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី)

ការគំរាមកំហែងដល់ជីវៈចម្រុះ

ការគំរាមកំហែងធំៗនាពេលបច្ចុប្បន្ននិងរយៈពេលវែងដល់គណនេយ្យ៖

- ការបាត់បង់ទីជំរក តំហាយគុណភាពនិងការបំបែកព្រៃ
- ពពួកសំណុំនៃការរស់ដល់លុកលុយ
- ការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិដោយគ្មាននិរន្តរភាព
- ការប្រើប្រាស់ទៅលើបរិស្ថានទឹកនិងលំហូរទឹក
- ការប្រើប្រាស់បណ្តាញប្រយោជន៍ និង
- ការប្រើប្រាស់ធាតុរាសាយ

តើហយអរដាយវីស៊ីតី (Biodiversity) ជាអ្វី?

តើយើងអាចធ្វើអ្វីបានដើម្បីបម្រើកសិកម្មដីចម្រុះ?

ជាធម្មតា វិធានការអភិរក្សតាមបែបបុរាណចាំបាច់ត្រូវតែប្រើ រកស៊ីស្ថានភាពទុំយានជាតិ និងតំបន់ការពារជាផ្លូវការ ប៉ុន្តែវិធានការទាំងនេះមានប្រសិទ្ធភាពសំរាប់តែតំបន់ដែលមានដំណែង ហើយវិធានការទាំងនេះតម្លៃនាក់ឯងមិនមានប្រសិទ្ធភាព គ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបម្រើទូទាំង និងការពារដីចម្រុះបានទេ។ ការបញ្ចូលការអភិរក្សដីចម្រុះ ទៅក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ នៅលើដីឯកជនមានសារៈសំខាន់ណាស់ដើម្បីអភិរក្សដីចម្រុះ និងការពារមុខងារប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីដូចជាការរាយការណ៍អង្គទឹក និងការវិលចុះវិលឡើងនៃសារធាតុចិញ្ចឹម។

មធ្យោបាយដែលគោរពរៀនពីតំបន់ផ្សេងទៀតនៃប្រទេសអូស្ត្រាលី និងពីប្រទេសបង្កាញអោយយើងធ្វើការស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវផ្សេងទៀត ចរិលចំណាយថវិការដ្ឋាន

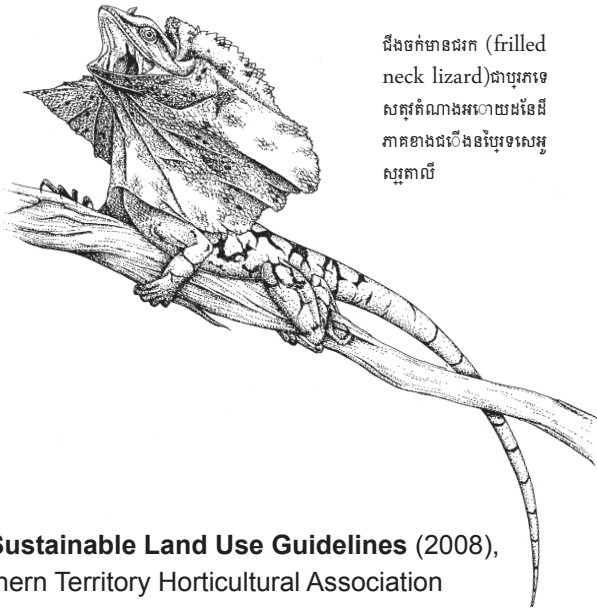
ឯកសារយោង និងឯកសារសំរាប់អានបន្ថែម ទៀត

The Bush Book: A manual for managing native vegetation across northern Australia. Maria Kraatz, Peter Jacklyn and Mike Clark (eds) (2009) Greening Australia (NT) Ltd, Darwin

Cattle and land management best practices in the Katherine region 09 (2009), Northern Territory Government

Landscape design for maintaining ecosystem services in tropical agricultural landscapes: the response of fauna and flora to landscape mosaics and implications for land clearing policy. Griffiths, A.D, Stewart, A.J., Calnan, T, Venn, S, Brooks, K, & Rankmore, B, (2009) Report to Land and Water Australia. Department of Natural Resources, Environment, the Arts and Sport, Darwin.

Babblers។ សត្វស្នូលបត់បន្តិចលើដីដែលស៊ីសត្វល្អិតអាចទទួលបាន ការប៉ះពាល់ដោយការបែកខ្ញែក

ដឹងចក់មានជរក (frilled neck lizard) ជាប្រភេទសត្វតំណាងអោយដំណើរការគ្រប់គ្រងដីចម្រុះប្រទេសអូស្ត្រាលី

NT Sustainable Land Use Guidelines (2008), Northern Territory Horticultural Association
nt.gov.au/property/land-clearing/apply-to-clear-freehold-land

សន្និដ្ឋានព័ត៌មានការពិតផ្សេងទៀតលើស៊ីតី

ការបាត់បង់និងការបំបែកខ្ញែកដីជំរក

តំបន់ទូទាំងនិងរបៀបរុករានជាតិមុនស្រុក

ការគ្រប់គ្រងការដុះឡើងវិញ

ការកាប់ធុកដោយអនុលោម

សន្និដ្ឋានព័ត៌មានការពិតស្តីពីរុក្ខជាតិដោយទទួលបានគុណភាពបន្ថែម

សហគមន៍រុក្ខជាតិលើកំរាលខ្ពស់

ព្រៃស្តុក

ព្រៃឯងទឹកស្អាតរៀងម្តង

រុក្ខជាតិតាមមាត់ទន្លេប្រេអូរ

ព័ត៌មានបន្ថែម

Department of Environment and Natural Resources
Rangelands Division
 Ph. 08 8999 3631
nt.gov.au/environment/soil-land-vegetation/native-vegetation
Flora and Fauna Division
 Ph: 08 8995 5000
denr.nt.gov.au/about/flora-and-fauna-division